

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Bavaria Sancta Maximiliani Sereniss. Principis Imperii,
Comitis Palatini Rheni, Vtrivsq. Bav. Dvcis Avspiciis**

Rader, Matthäus

Monachii, 1615

S. Bonifacivs Pontifex Mogvntinvs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79686](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79686)

S. BONIFACIVS ARCHIEP. MOGVNTINVS. M.

Quo te magne pater quondam Germania vultu,
Legibus accepit reddita sancta tuis?
Aureus arripit tibi Rhenus et inclinus Ister,
Atq. propinquavit tota fluenta Mogus.

Acceptam referunt Boij Thugoria salutem;
Saxo colit. Patrem barbare Friso necas!
Flumine purpureo nostros Pater imbuat agros,
Hinc crevit Caelo tam numerosa seges.

S. BONIFACIUS ARCHIEP. MOGVNTINVS M.

Das ist die heilige Geschichte von dem heiligen Bonifacio
der heilige Bonifacio war ein frommer Mann
der heilige Bonifacio war ein frommer Mann
der heilige Bonifacio war ein frommer Mann

242 + 14

S. BONIFACIVS

PONTIFEX

MOGUNTINVS.

Lura mihi de hoc sanctissimo Pontifice juxta ac fortissimo Christi athleta & martyre tacenda sunt, quam dicenda, nisi velim Iliadas condere, quod mei hoc loco instituti non est; rem omnem compendio tradam, ut in synopsi lector videat, quod per longa sparsim volumina chartarum legitur. Hic ea potissimum, quæ in Boicâ gessit, cognosces.

S. Bonifacium (transmarinum Saxonem Thomasonus Leze-mus facit) Britannia edidit, Rosmary, vel ut alij tradunt, Crediodi, stirpi regiae affinem: Bonnam enim regis Richardi conjugem forem fuisse Bonifacij affirmant. Certè in arcis Moguntinæ templo hiversus de genere Bonifacij leguntur:

Ex stirpe natus regia Bonifacius

Britanniam ultro deferens,

Auctoritate Pontificis summi fuit

Apostolus Germaniae.

Appellatur & S. VValpurgis propinquus, quæ Richardo rege Anglorum nata fuit.

Cœnobium puer, imò propè infans est ingressus, quinquennis enim, aut etiam quadrimus, auctore S. V Vilibaldo, se religioni ad-dixit. Sacris initiatus est annum trigessimus natus. Dein relictis patriæ commodis, Christiani nominis propagandi, more gentis il-lius, quæ aliarum plerumque gentium adhuc paganarum saluti se impendebat, venit in Frisiam ad Carolum Martellum Pipini filium, & Rathbodum paganum, cum quo frustra de religione disceptans, profectus ad Ongendum Danorum principem, nihil quidem apud illum profecit, sed juuentus diuini verbi semina complexa est, ex quâ triginta secum ephēbos ad Carolum in Franciam deduxit. Con-tulit inde se Romam, vnde Legatus in Germaniam à Gregorio II. re-missus, magnos apud Toringos, Hassos, & alios passim Germaniæ populos laborum retulit fructus, ut è S. Lutgeri de S. Bonifacio scriptis disci potest. Quæ res Pontificem mouit, ut Bonifacium sa-crâ mitræ tiarâ insigniret, & Episcopis accenseret, suoque nomine cum

15. c. l. v.
Martyro-
log. omnia.
Scriptores
de vita S.
Bonifacij.
S. V Vil-
baldu Epi-
scopiensis
Episcopus.
S. Ludge-
rus Mona-
sticus
Episcopus.
Radbar-
dus Hirsau-
giensis ma-
nachus.
Radbodus
Traiectensis
Episcopus.
Orthonus
apud Suri-
um, cuius
nomen ipse
ignorauit.
Serarius
totum lib.
tertium verū
Mogunti-
narum de-
dicauit S.
Bonifacio.
M. V. l. e. l. e.
rus Rerum
Boicarum.
lib. 5.

cum amplissimâ potestate in Germaniam ablegaret. Quâ dignitate auctus redijt in Thuringiam & Hassiam, ibique superstitiones genticas deleuit, Idola cōminuit, Iouis arbores excidit, hæreticos profligauit, cœnobîa condidit. Cūmq̃ solus labori tanto ferendo non esset, suppetias ex Angliâ vocauit, ad quem clari sanctitate viri faminaeque properârunt. Inter quos fuere SS. Burcardus, postea Herbipolensis Episcopus, Lullus, Moguntinus Archiepiscopus, S. VVilibaldus, Aichstatensis præsul, S. VVunibaldus, VVilibaldi germanus frater, S. Sola, Abbates, VValpurgis virgo, aliique non pauci. Creatus inde Bonifacius à Gregorio III. Archiepiscopus Moguntinus, & pallio ornatus, multas passim ædes sacras per Germaniam molitus est, vt religionem Catholicam hæreticorum venenis impuratam repurgaret. Singillatim ad Bojorum quoque gentem accessit, apud quam, inquit Serarius, tria potissimum gessit, quæ ab Othlono memorantur.

Notation.
p. 496. 28.

Primum antequam tertio Romam ille proficisceretur, de quodam hæretico, quem S. VVilibaldus Eremuulsum, vel, vt codex habet alius M. S. & Othlonus Eremuulsum, D. VVelferus l. s. rerum Boicarum, Erenuolsum, qui, (vt alia omnia) nitide, ornateque istud ita narrat anno Domini 1000 XXXIII. Vix obierat Corbinianus, cū infustum nomen Erenuolsum homo hæreticus, primus, cuius memoria inter Bojos extet, si his quoque pestibus annotandis opere precium facimus; flagitiosa impiorum dogmatum labe ferenda grassari cepit. Bonifacius, vt erat acri in diuinum cultum studio, properè accurrens, ne virus latius serperet, auctorem sceleris, maturè ex sacrorum canonum præscripto damnatum ab Ecclesiæ communionem reijcit, simul populum salutaribus concionibus admonitum in viam reuocat. Duo reliqua post reditum à Romanâ profectione tertiâ contigerunt. Tum enim flagitiosos ac impios Pseudo-Episcopos, & Pseudo-presbyteros, quorum & dogmatibus & exemplis prauis Bauarica inquinabatur Ecclesiæ, coarguit, punijt, ac remouit S. Bonifacius, cūmq̃ Bauaria tota plures quidem Episcopales antea sedes habuisset, vna tamen sola Passauiensis legitimam hunc antistitem haberet, regionem totam quatuor in partes distribuit, & vnā Passauiensi illi, qui à Gregorio III. antea fuerat iniatus, attribuit, tres alias tribus alijs, qui ab ipso consecrati S. Bonifacio: videlicet Iohannes, Salzburger Episcopus, Erimburtus Frisingensis. Gorvibolt Ratisonensis. Explicat vērò citatus jam Dn. VVelferus, non solum quomodo, sed etiam quā de causā duo ista euenerint: & explicat ijs verbis, quæ hic à me velut in rudi ac depexo centone dibaphus, aut purpura, & gemma, inseruntur. Erenuolfo, ait anno 1000 XXXIX. quamuis represso, multæ adhuc ejus generis pestes tota prouincia volitabant. Pars se Episcopos mentiri, pars presbyteros, alij alia, vt cuique commodum, fingere, Ecclesiās peruertere, populum (vulgus enim nouando in primis capitur) seducere. Sedes sa-

cræ

eraper Boicam habebantur quatuor, Laureacum siue Batana, Salisburgum, Frisinga, Reginoburgum. Sabionæ ratio non habita, quod Longobardicum imperium respiceret. Nuenburgum Reginoburgo credo accensa: Verum ea nec continentibus Episcoporum successionibus, nec certa finium descriptione satis constituta. Soliti præterea Pontifices Romani, legare homines persæpe externos, magnâ & excellenti virtute, Corbinianos & Bonifacios puta, qui Episcoporum munere ubique liberè, sine exceptione, fungerentur. Fraudatoribus, dolo obtegendo, utraque causa seruebat, posterior maximè, quò peregrini & ignoti facilius irreperent, Pontificiam missionem credulus persuadebant: Si qui præsertim Britanni fuci, ejusdem cum apibus patriæ consortes, essent: quod ipsum superior (in c. 38. Vit. l. 1.) Gregorij (tertij) epistola innuit (illis verbis venientium Brittonum) Vtilo (Bauaria Dux) tantam & tam late patentem, tamque perniciosam improbitatem coercendam ratus, Bonifacij opem implorat. Is Romæ reuersus, commodum apud Luitprandum Ticini hærens, statim vocatus, affuit, & omni Boicâ perlustrata, impuros nebulones prostrigauit: populum prauis opinionibus corruptum, Christianis mysterijs, ab ipsis iterum rudimentis instituit. Multum ei rei operæ, multumque temporis impensum. Ut fructus responderet, & ne res ad hanc aliquando perturbationem relaberetur, placuit sedibus, quarum nomina posuimus, quod vacarent pleræque, Episcopos, Uilone & optimatibus volentibus, præficere, tum jurisdictionem, descriptis diæcesum limitibus distinguere. Salisburgensibus, post Rupertum & Vitalem, deinceps Ansolagus, Sauolus, Ezius, Fobargisus præfuerant, Abbates omnes Monasterij Petri Apostoli, quod Rupertus in eâ vrbe instituit: Tunc quoque Ioannes inde datus est. Frisingensibus Erimburtus, Corbiniani nuper defuncti frater. Reginoburgo, Bojorum regie Gaubaldus, siue Garibaldus. Laureacensis & Batauenfis Episcopatus coaluerant paulatim. Philoni & Brunoni vnus Theodorus successerat: Theodoro Viuilum, siue Viuilonem Gregorius (tertius) non ita dudum surrogarat, quem excisâ ab Hunnis Laureaco, sub Hugiberti (Ducis Bauariæ, quem Othlonus noster Hugbertum, Villibaldini Codices Hupertum, Hucpertum & Hugobertum scribunt) demum mortem, sacra Sacerdotesque in Batana transtulisse auctores habeo. Bonifacius de Viulo, qui vnus legitimus in Boicâ esset Episcopus, nihil mutauit: diæcesin perinde ac reliquas descripsit. Hæc Augustanus ille, Boicusque Tacitus. Cæterùm definitas Episcopatum diæceses, vocant hoc loco S. Villibaldus & Othlonus parochias.

Excitauit & Eistadianam sedem idem Bonifacius, in eâque collocauit S. Villibaldum. Celebrauit & Ratisponæ Synodum Episcoporum. Condidit & Fuldense nobilissimum & amplissimum asceterium, de quo Marcianus Scotus, aliq; docti viri prodierunt. Aiunt Carolum Magnum Moguntia à S. Bonifacio sacro fonteinctum, & patrem ejus Pipinum in regem Francorum inunctum. Vltimum

Vide origines Fuld.

DE S. BONIFACIO ARCHIEPISC. MOGVNTINO.

timum porro pro Christo certamen Ostrachæ Frisiorum, cum sacro
sodalium choro subiit, vbi sacro terram sanguine consecrauit, ab
impijs fœdè trucidatus, cui Alcuinus hoc epitaphium scripsit.

p. 113. Sc-
v. 1116.

Hic pater egregius meritis BONIFACIVS almis.

Cum socijs pariter fundebat sanguinis undam.

Inclita martyrij sumentes stemmata sacri.

Terra beata nimis sanctorum sanguine diues,

Transuolat hic Victor miles ad præmia cæli.

Ultima cespitibus istis vestigia linquens,

Suadeo quapropter, curuato poplite supplex

Tu quicumque legis, terris his oscula fige.

Spesque tibi fiat, lachrymis ascendere cælum

Hic potuisset. -----

Hic manet ille cruor, cuncto preciosior auro,

Membræque caelesti rore hæc perfusa quiescunt,

Adjuuat hinc PAVLVS, Doctör BONIFACIVS inde

Hæc illis quoniam constat simul aula dicata.

Subjungam vnum è pluribus Epigramma, quod apud Serarium
legitur:

p. 116.

Quam diuersa hominum contentio? Frisio Parentem

Occidit; casum gestit habere MOGVs.

Corpus habere nequit? Spirantia suscipit exta;

Spiret ut hic pietas Præsulis, atque fides.

Corpus Fuldæ seruatum tradunt.

S. VIRGI-